

Regeringskansliet
Miljödepartementet
103 33 Stockholm

Boverkets svar på remiss KOM(2011) 593

Generella synpunkter

När det gäller radon/strålning från byggmaterial och i viss mån radon i bostäder så saknar Sverige en myndighet och system som arbetar med detta på det sätt som tas upp i direktiven. Det innebär att det krävs stora resurser för att starta och driva dessa system som nämns i förslaget.

Artikel 74, Radon i bostäder och offentliga miljöer

2.b. säkerställa att radonmätning genomförs i offentliga byggnader i radonriskområden.

Detta saknas då vi inte har gräns- eller riktvärden för vissa befintliga offentliga byggnader uppförda före 1982. För byggnader uppförda efter 1982 finns krav.

Artikel 75, Byggmaterial

Generell kommentar: Sverige saknar en myndighet som skriver regler om, följer upp, kontrollerar och klassificerar strålning från byggmaterial. Detta leder till att många punkter under artikel 75 inte kan uppfyllas då vi inte har någon behörig myndighet.

1.a. Byggmaterial som den behöriga myndigheten identifierat och förtecknat som riskabla ur ett strålskyddsperspektiv med beaktande av den inikativa förteckningen som nämns i bilaga XI vad beträffar avgiven gammastrålning.

1.b Byggmaterial som enligt myndighetens bedömning i den nationella åtgärdsplanen inger betänkligheter, enligt vad som anges i artikel 103.

Det sker i dagsläget ingen identifiering av riskabla material. Det finns inte heller någon förteckning. Detta bedömer Boverket är en mycket omfattande uppgift.

2. De industrier som släpper ut identifierande byggnadsmaterial på marknaden ska

a. fastställa de koncentrationer av radionuklider som närmare anges i bilaga VII

b. förse den behöriga myndigheten med information om resultaten av mätningarna och motsvarande aktivitetsindex för koncentrationen enligt bilaga VII.

Detta sker i viss mån. Dock är det mer SGU som har den kontakten med företaget. Det saknas dock en behörig myndighet.

3. Den behöriga myndigheten ska säkerställa att identifierade byggnadsmaterial klassificeras.

Saknas myndighet.

4. När det gäller identifierade byggnadsmaterial som riskerar att avge dosor som överskrider referensnivån på 1 mSv/år för extern strålning från byggnadsmaterial inomhus, ska behörig myndighet vidta lämpliga åtgärder som sträcker sig från registrering och allmän tillämpning av relevanta byggregler till särskilda restriktioner av den planerade användningen av sådana material.

Sker inte i dagsläget. Referensnivån på 1 mSv/år motsvarar ungefär Boverkets gränsvärde på 0,3 µSv/timme beroende på hur man räknar.

Artikel 103, Åtgärdsplan för radon

1. Medlemsstaterna ska fastställa en åtgärdsplan för hantering av långsiktiga risker. Åtgärdsplanen ska ta hänsyn till bilaga XVI. Bilaga XVI innehåller bland annat förslag på nationell radondatabas för bostadsradon och markradon.

Det hänvisas till Bilaga XVI. Sverige arbetar inte enligt bilagan. Det saknas en nationell radondatabas (kartläggning av markradon och bostadsradon) och det finns ingen myndighet som har överblick över helheten. Kartläggningen sker idag delvis av kommunerna. Dock uppfyller Sverige i princip alla andra punkter i bilagan.

2. Medlemstaten ska vidarebefordra åtgärdsplanen och informationen om alla identifierade radonriskområden till kommissionen.

Åtgärdsplanen kan redovisas, dock saknas en nationell radondatabas i dagsläget. Resurser krävs om någon myndighet skulle få ansvaret att upprätta en sådan.

Artikel 104, Inspektioner

1. Medlemsstaterna ska upprätta ett eller flera inspektionssystem.

2. Den behöriga myndigheten ska inrätta ett systematiskt inspektionsprogram.

3. Medlemsstaterna ska se till att de upptäcker som görs vid varje inspektion registreras och att rapporterna överlämnas till det berörda företaget.

4. Medlemsstaterna ska offentliggöra inspektionsprogrammet och de huvudsakliga resultaten i det.

5. Den behöriga myndigheten ska säkerställa att det finns lämpliga mekanismer för att i tid kunna sprida skydds- och säkerhetsinformation.

Detta saknas för radon i byggmaterial och radon i bostäder. Att inrätta dessa inspektioner kräver omfattande resurser då det behöver byggas upp nya system för detta. Det finns inte heller någon myndighet som ansvarar för detta i dagsläget.

Artikel 105, Verkställande

Medlemsstaterna ska säkerställa att den behöriga myndigheten har befogenheter att kräva att företaget vidtar åtgärder för att avhjälpa brister och förhindra att de uppkommer igen eller, i tillämpliga fall, återkalla tillstånd när resultatet av en inspektion eller en annan bedömning tyder på att företaget inte efterlever de bestämmelser som införs i enlighet med detta direktiv.

Boverket bedömer att detta är ett mycket omfattande arbete då systemet inte finns i dagsläget.

Artikel 106, Påföljder

Medlemsstaterna ska fastställa regler och påföljder.

Boverket bedömer att detta är ett mycket omfattande arbete då systemet inte finns i dagsläget.

Artikel 107, Införlivande

Det bör göras en utredning för att konstatera när och hur förändringarna enligt direktivet kan införas i Sverige. Detta med utgångspunkt i de förändringar som följer radon/strålning från byggnadsmaterial och radon i bostäder.

I detta ärende har generaldirektör Janna Valik beslutat. Avdelningschef Anders Sjelvgren har varit föredragande. I den slutliga handläggningen har också avdelningschef Martin Storm deltagit.

Janna Valik
generaldirektör

Anders Sjelvgren
avdelningschef